

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 14 0 U 004208 19 Uvp
Banjaluka, 01.12.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Ljiljane Bošnjak Glizijan, kao članova vijeća, uz učešće Maje Savić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M. I. iz F., Ulica J. K. ..., koju zastupa punomoćnik M. –V. R., advokat iz F., Ulica P. B. ... (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv akta broj 1071102156 od 21.05.2019. godine, tuženog Fond ... R. S., B., u predmetu određivanja novog iznosa starosne penzije, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 004208 19 U od 29.10.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 01.12.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je odbijena žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja Filijala I. S. broj 1071102156 od 01.04.2019. godine. Tim prvostepenim rješenjem je tužiteljici određen novi iznos starosne penzije počev od 19.03.2018. godine u iznosu od 499,64 KM mjesečno. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužiteljice za nadoknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe se obrazlaže razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je osporenim aktom ostavio na snazi rješenje prvostepenog organa od 01.04.2019. godine, jer je za svoju odluku dao valjane, na zakonu zasnovane razloge. Sud je iznio istorijat provedenog upravnog postupka iz kojeg proizilazi da je tužiteljica pravo na starosnu penziju ostvarila po svom zahtjevu konačnim i pravosnažnim rješenjem Filijala I. S. od 24.10.2013. godine u iznosu od 445,29 KM mjesečno, počev od dana 14.09.2013. godine, a kojom prilikom joj u penzijski staž nije bilo uračunato vrijeme od 16.02.2004. do 30.06.2006. godine i od 16.05.2011. do 31.03.2013. godine, jer je utvrđeno da tužiteljici za taj period, prema podacima iz matične evidencije Fond, nisu bili uplaćeni doprinosi za penzijsko invalidsko osiguranje, o čemu je svjedočilo uvjerenje Fond od 16.10.2013. godine. Sud dalje obrazlaže da je tužiteljica dana 19.03.2018. godine podnijela zahtjev za određivanje novog iznosa starosne penzije, jer su prema njenim saznanjima uplaćeni svi ovi doprinosi, a koji zahtjev je prvostepeni organ djelimično uvažio rješenjem od 27.03.2018. godine, te joj je priznao novi iznos penzije od 482,96 KM mjesečno, nalazeći da u matičnoj evidenciji Fonda i dalje nije evidentirano da su plaćeni doprinosi za period od 16.05.2011. do 31.03.2013. godine, o čemu je svjedočilo uvjerenje Fond od 19.03.2018. godine. Dalje se navodi da je tužiteljica protiv tog prvostepenog rješenja izjavila žalbu koju je tuženi odbio aktom od 27.04.2018. godine, iako je tužiteljica dostavila dokaz da su i ovi doprinosi plaćeni (uplatnice poslodavca), a što je bio razlog da se presudom broj 14 0 U 003673 18 U od 03.07.2018. godine poništi taj drugostepeni akt i naloži tuženom da u svojoj evidenciji izvrši ponovnu provjeru, te da i ovaj period uračuna u penzijski

staž te uobziri i plate iz istog prilikom obračuna penzije, ukoliko su za isti plaćeni doprinosi, a koje upute su organi u ponovljenom postupku ispoštovali, te je tužiteljici priznato pravo na novi veći iznos penzije od 499,64 KM mjesečno, počev od dana 19.03.2018. godine, kao dana podnošenja zahtjeva za ponovno određivanje penzije, što je pravilno postupanje, zasnovano na odredbi člana 143. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 82/13 i 103/15 - u daljem tekstu: Zakon o PIO). Sud je dodao da tužiteljica osporava odluke organa vezano samo za datum od kojeg joj pripada pravo na novi iznos starosne penzije, zaključujući da je to osporavanje neosnovano, jer odredba člana 143. Zakona o PIO jasno propisuje da korisnik penzije može da podnese zahtjev za određivanje novog iznosa penzije i na osnovu činjenica za koje je saznao ili su nastupile nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na penziju, te da novi iznos penzije (korisniku) pripada od dana podnošenja zahtjeva, kako to i tuženi pravilno tumači.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužiteljica pobija zakonitost iste zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu obrazlaže da je podnesenom tužbom tražila da joj se kod ponovnog određivanja visine starosne penzije prizna i ranije nepriznati penzijski staž za period od 16.05.2011. do 31.03.2013. godine, koji joj nije priznat rješenjem od 24.10.2013. godine (kojim je ostvarila pravo na penziju počev od 14.09.2013. godine), iako je poslodavac tužiteljice nadležnom Fond za istu bio platio doprinose i za taj period, a koje traženje nije uvaženo od strane organa, što je podržao nižestepeni sud, tumačeći da tužiteljici novi iznos penzije pripada od dana podnošenja zahtjeva za određivanje istog shodno odredbi člana 143. stav 2. Zakona o PIO. Ovo tumačenje po stavu tužiteljice nije pravilno, jer iz podataka upravnog spisa proizilazi da je njen poslodavac za tužiteljicu uplatio sve doprinose prije sticanja prava na penziju tj. prije 14.09.2013. godine, zbog čega ova retroaktivna uplata doprinosa ne može da ide na štetu tužiteljice, jer ona nije dužna da snosi posljedice vezane za neizvršavanje poslodavčeve obaveze za uplatu doprinosa, posebno što Fond ima zakonsku obavezu da kontroliše obveznika uplate doprinosa i da u saradnji sa Poreskom upravom preduzme odgovarajuće mjere u vezi sa neplaćanjem istih. Ostaje kod stava da joj se novi iznos starosne penzije morao priznati počev od dana 14.09.2013. godine kao dana ostvarivanja prava, a ne od dana podnošenja zahtjeva za određivanje novog iznosa penzije 19.03.2018. godine, jer je presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 003673 18 U od 03.07.2018. godine tako i navedeno, odnosno naloženo da joj se u staž uračuna i period proveden u osiguranju od 16.05.2011. do 31.03.2013. godine. Zbog navedenog konačno predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine, te predmet vrati nižestepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

Tuženi u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan, a pobijana presuda zakonita. Podsjeća da odredba člana 143. Zakona o PIO propisuje da korisnik penzije može da podnese zahtjev za određivanje novog iznosa penzije i na osnovu činjenica za koje je saznao ili su nastupile nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na penziju, te da novi iznos penzije pripada od dana podnošenja zahtjeva, te dodaje da je prvostepeni organ pravilno utvrdio da je tužiteljica korisnik prava na starosnu penziju počev od dana 14.09.2013. godine, da je dana 19.03.2018. godine zatražila da joj se ponovno odredi visina starosne penzije uračunavanjem staža za koji su uplaćeni doprinosi, te da je tim povodom prvostepeni organ primjenom prethodno navedene zakonske odredbe donio prvostepeno rješenje dana 01.04.2019. godine, kojim je tužiteljici određen novi iznos starosne penzije počev od dana podnošenja zahtjeva za ponovno određivanje penzije, a to je dan 19.03.2018. godine. Zbog navedenog predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik

Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 21.05.2019. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužiteljica nije dovela u sumnju navodima zahtjeva.

Ispravno sud obrazlaže da je predmet upravnog postupka iz kojeg je proistekao ovaj upravni spor, odlučivanje o zahtjevu tužiteljice za određivanje novog iznosa starosne penzije koji je podnesen dana 19.03.2018. godine i koji je uvažen na način da joj je priznato pravo na novi veći mjesečni iznos penzije i to pravilno počev od dana 19.03.2018. godine, jer je to postupanje zasnovano na odredbi člana 143. Zakona o PIO.

Tužiteljica gubi iz vida važnu okolnost da joj je prvostepenim rješenjem donesenim 01.04.2019. godine visina starosne penzije obračunata uvažavanjem ranije nepriznatog staža u periodu od 16.05.2011. do 31.03.2013. godine, odnosno uvažavanjem plata iz tog perioda, jer je ona uz zahtjev za ponovno određivanje penzije, odnosno uz žalbu dostavila dokaz da su joj za ovaj period uplaćeni doprinosi od strane njenog poslodavca prije podnošenja predmetnog zahtjeva, zbog čega je raniji drugostepeni akt tuženog od 27.04.2018. godine poništen presudom 14 0 U 003673 18 U od 03.07.2018. godine, uz upute da joj se i ovaj period obavezno uzme u obzir ako su doprinosi uplaćeni, a što su organi i učinili u ponovnom postupku.

Pogrešno tužiteljica zaključuje da organi nisu ispoštovali presudu broj 14 0 U 003673 18 U od 03.07.2018. godine, jer suprotno proizilazi iz upravnog spisa, kao što pogrešno tumači da je tom presudom naloženo da joj se novi iznos penzije odredi počev od 14.09.2013. godine kao dana ostvarivanja prava, jer takva uputa nije data obzirom da bi bila suprotna odredbi člana 143. stav 2. Zakona o PIO.

Tužiteljica takođe neosnovano gubi iz vida okolnost da je postupak po njenom zahtjevu za ostvarivanje prava na starosnu penziju počev od 14.09.2013. godine okončan prvostepenim rješenjem od 24.10.2013. godine, koje je potvrđeno aktom tuženog od 05.12.2013. godine, čiju je zakonitost podržao Okružni sud u Istočnom Sarajevu presudom broj 14 0 U 002264 14 U od 31.03.2014. godine, te da je zahtjevom podnesenim 19.03.2018. godine zatražila samo određivanje novog iznosa penzije o kome je donesena pravilna i zakonita odluka, kako je to zaključio nižestepeni sud.

Kod ovakvog stanja stvari, proizilazi da pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužiteljice za njeno vanredno preispitivanje odbija kao neosnovan, shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Maja Savić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić